

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHelsea 3-3878

NO. 255. — ŠTEV. 255.

NEW YORK, SATURDAY, OCTOBER 29, 1932. — SOBOTA, 29. OKTOBRA 1932

VOLUME XL. — LETNIK XL

PREDSEDNIK HOOVER JE ODGOVORIL ROOSEVELTU

SENATOR JOHNSON JE POZVAL VSE NAPREDNE REPUBLIKANCE, NAJ GLASUJEJO ZA ROOSEVELTA

Predsednik Hoover je posvaril deželo pred takozvanim "greenback" denarjem. — Svojega nasprotnika je primerjal s kameleonom, sedečim na pisarnem blagu. — Roosevelt se jezi nad inozemskimi posojili, dasi jih je svoječasno sam dajal.

INDIANAPOLIS, Ind., 28. oktobra. — V svojem tukajšnjem govoru je predsednik Hoover danes večkrat izzval svojega nasprotnika, demokratskega predsedniškega kandidata, governorja Roosevelta.

Očital mu je, da ni dosedaj še niti črnil o predlogi, ki je bila sprejeta v poslanski zbornici, naj se namreč natiska za dvatisoč tristo milijonov dolarjev "greenback"-denarja, to je denarja, ki bi ne imel potrebnega kritja.

— Če hočete vedeti, kaj pomenja "greenback"-denar, vprašajte svoje sosede, ki imajo sorodnike v Evropi in ki so kupovali po vojni nemške marke.

— Roosevelt neprestano govori, da bo štedil na vseh koncih in krajih, ako bo izvoljen, dočim sem si jaz na vse mogoče načine prizadeval preprečiti, da demokratska poslanska zbornica ni metala skozi okno denarja.

Predsednik je očital svojemu nasprotniku, da je bil od začetka za revizijo tarifa, malo pred volitvami je pa izjavil, da ne bo trpel nobenega zmanjšanja carine na poljedelske pridelke. Roosevelt je potem takem sličen kameleonu, ki sedi na kosu pisanega platna.

Hooverjevi administraciji očita demokratski predsedniški kandidat, da je naložila velike vsote v inozemstvu. Skoro vsa posojila so pa faktično šla v Wall Streeta, in Wall Street se nahaja v Rooseveltovi državi. Leta 1928 je bil Roosevelt načelnik neke družbe, ki je posodila v inozemstvo ogromne vsote denarja.

Predsednik je pozval svojega nasprotnika, naj pojasni svoje stališče napram priseljevanju, česar dosedaj še ni storil.

— Jaz zagovarjam najstrožjo omejitev priseljevanja, — je nadaljeval predsednik, — istočasno sem pa tudi za človečanske določbe v priseljenjskih zadevah, posebno kar se tiče onih priseljencev, ki imajo v Evropi ožje sorodnike. Tem ljudem je treba dovoliti, da dobe sem svoje družine. V splošnem sem pa priseljevanje popolnoma prepovedal, da zmanjšam število nezaposlenih.

Nadalje je pozval predsednik Roosevelta, naj pove, kaj misli o vojaškem bonusu. Tudi glede te stvari se je dosedaj le megleno izražal.

SAN FRANCISCO, Cal., 28. oktobra. — Republikanski senator Hiram W. Johnson je danes govoril pred "Progressive Republican Roosevelt League" ter pozval vse progresivne republikance v Californiji, naj oddajo svoje glasove za Franklina D. Roosevelta. Odločno je napadel predsednika Hooverja ter rekel, da ne more glasovati zanj in da tudi ne bo glasoval.

— Republikanska stranka hoče, da bi ji bili zvesti. Zvesti smo ji le toliko časa, dokler vodi pošteno in pravo politiko. V začetku politiki je pa nikakor ne bomo podpirali.

— Hooverjeva vlada, kateri bo pa kmalu konec, je nedelavna, katastrofalna za Ameriko in neameriška, — je rekel Johnson. — Ameriški narod ima za seboj tri leta vlade omahovanja, tri leta napačnih prerokb in zlomljenih obljub. Prerokovanja Hooverjeve vlade so bila smešna in otročja. Sedaj nam

Zbornica izrekla Herriotu zaupnico

PREROKUJEJO PRIHOD PIVA

Kozarec piva bo po 10 centov. — Pivo bo prišlo \$400,000,000 davka. — Najbrže bo imelo štiri odstotke alkohola.

Washington, D. C., 28. oktobra. Pivovarji so sedaj prepričani, da bo prihodnji kongres prisiljen dovoliti pivo, ki bo imelo najmanj štiri odstotke alkohola, in vlada pričakuje izdatne dohodke.

Do sedaj se še mnogo razpravlja o tem, ako bi bilo 2.75 odstotno pivo dovolj okusno in splošno prevladuje mnenje, da bo kongres dovolil 4 odstotno pivo.

Pivovarji so prepričani, da bi štiri odstotno pivo prinašalo v zvezno blagajno več sto milijonov dolarjev.

Ako se naloži davek tri cente na pint ali \$7.44 na sodček 31 galon, bi to bilo polovico tega, kar znaša davek na zavitek cigaret. Na podlagi tega davka bi bilo mogoče prodajati pivo po deset centov kozarec.

Triodstotni davek na pivo bi prinesel povprečno \$400,000,000 v zvezno blagajno.

Pred prohibicijo je zvezna blagajna dobivala od piva nad 13 milijonov dolarjev davka, ne vstevši davek na vino.

POLOŽAJ V MANDŽURIJI

Moskva, Rusija, 28. oktobra. Ker je železniški promet ob kitajsko-vzhodni železnici, ki je last Rusije, popolnoma prekinjen med Harbinom in Mančuli, je ruska vlada obveščala japonsko vlado o dogodkih v pokrajini, katero so zasedli kitajski uporniki 27. septembra v uporu proti vladi nove države v Mančukuo.

Na prošnjo japonskega poslanika je ruska vlada na podlagi poročil svojega konzula v Mančuli in drugih vladnih zastopnikov v bližnjih mestih vsak dan poročala japonskemu poslaniku o dogodkih. Poslaništvo pošilja svoja poročila v Harbin in Tokio. Med Harbinom in Mančuli ne vozi vlaki že od 1. oktobra.

Ker je Rusija ponudila japonskim beguncem zavetje na svojem ozemlju, kaže, da je Rusija v prijateljskih odnosih z Japonsko. Zadnja poročila naznanjajo, da se nahaja v japonskem poslaništvu v Mančuli še vedno 300 Japoncev in čakajo na odločbo kitajskega poveljnika, koliko izmed njih sme oditi. Na vprašanje ruske vlade je kitajski poveljnik odgovoril, da morejo biti izpuščeni le oni Japonci, ki niso vojak in uslužbenec japonskih častnikov. Vsi drugi prebivajo v tujini, da bi izpuščeni najmanj polovica ujetnikov, ki so večinoma žene in otroci in jim bo dovoljeno, da si poiščejo zavetje na ruskem ozemlju.

je pa začela pretiti. Njena sedanja parola se glasi: — Lahko bi bilo še slabše kakor je. To je edina tolažba, s katero tolaži Hoover narod. Hoover je bil dolgo let mešetar na londonski borzi in tam je pozabil, kakšne potrebe ima ameriški narod.

NEZAPOSLENI DELAJO VLADI PREGLAVICE

Vlada je postavila pred poslansko zbornico močno stražo. — Zastrazeno je stanovanje ministrskega predsednika in predsednika Angleške banke.

London, Anglija, 28. oktobra. Vsi izgovori brezposelnih v Hyde parku je vlada pomnožila stražo pred hišo ministrskega predsednika in pred stanovanjem predsednika Angleške banke.

Tudi straža v kraljevi Buckinghamski palači je bila pomnožena. Posebna straža je bila poslana pred stanovanje predsednika Angleške banke, ker je nekdo telefoniral, da bodo brezposelni razdejali njegovo stanovanje.

Ulice so bile močno zastražene. Organizatorji brezposelnih so nameravali vzporedno več shodov in veliko demonstracijo v nedeljo na Trafalgar trgu.

Policija se je bala, da bo več opravila z demonstranti na mnogih krajih, kot pa, če bi priredili vsi skupaj demonstracijo na enem prostoru. Demonstrantje v Hyde parku so na prigovarjanje oblasti mirno odkorakali na svoja bivališča na različnih krajih mesta.

Notranji minister Sir John Gilmour je naznanil v poslanski zbornici, da je bilo ranjenih 19 policistov, med njimi dva zelo težko in 58 demonstrantov.

Policija je aretirala dvanajst demonstrantov. Policija je na nekem traku našla 154 palic, v katerih so bili na enem koncu zabiti žebelji.

Demonstrantje so dobili pred sodiščem različne kazni od majhne denarne globe do šest mesecev zapora.

NIUBOGALA SVOJEGA MOŽA

Chicago, Ill., 28. oktobra. — Dolan Casey, star 23 let, je prepovedal svoji ženi, stari 17 let, da bi si strigla lase. Ker pa si je navzlic njegovi prepovedi lase ostregla, se je mož ustrelil.

PRETEP V BOLGARSKI ZBORNICI

Sofija, Bolgarska, 28. oktobra. Ko je kralj Boris stopil na prestol, da prebere svoj govor na sobranje, so pričeli komunistični poslanci protimonarhistične demonstracije. Drugi poslanci so naveli na komuniste in so jih vrgli iz zbornice. Ostali komunistični poslanci so prostovoljno zapustili zbornico.

Kralj Boris je ves čas, dasi blede, ostal miren in je izjavil v svojem govoru, da bodo upniki bolgarske države dovolili lahka odplačila.

ŽENITEV NA ANGL. DVORU

Pred tedni je bil angleški prestolonaslednik na Švedskem. — Švedska princesa na obisku v Londonu.

London, Anglija, 28. oktobra. Zopet je razširjeno domnevanje, da se bo angleški prestolonaslednik v prihodnje poročil s švedsko princeso Ingrid, ker se princesa nahaja v Londonu.

Pred nekaj tedni je bil angleški prestolonaslednik na obisku na švedskem dvoru in je bil mnogo v družbi z lepo princeso Ingrid. Ob času njegovega obiska na Švedskem je bilo mnogo govorjenja, da bo kmalu naznanjena njuna zaroka, toda pri se je vrnil in ni bilo nikakega naznanila. Cela Anglija pričakuje že dolgo časa, da se bo poročil prestolonaslednik, ki je že star 38 let.

Princesa Ingrid se je pripeljala nepričakovano v London z aeroplanom. — Neko poročilo iz Stockholma, pravi, da bo začetkom novembra prišlo neko zelo važno naznanilo. Iz tega se sklepa, da se bo angleški prestolonaslednik poročil s princeso Ingrid. Ker pa je bil z njim na obisku tudi njegov brat princ George, je mogoče, da se bo princ George poročil z njo. Vendar pa je bilo uradno naznanjeno, da princ George ne misli na to, da bi se poročil s princeso.

Ako se prestolonaslednik ne bo poročil s princeso Ingrid, bodo vsi oni, ki žele, da bi se bodoči vladar največje države na svetu poročil, v obupnem stanju, kajti po njihovem mnenju je švedska princesa Ingrid zanj najprimernejša družica.

Odkar je bil angleški princ star 17 let, je bilo mnogo ugovorov o njegovih nevestah in pri tem je bilo imenovanih več hčera ameriških milijonarjev. Toda vsaka princesa, ki je bila domnevana kot angleška prestolonaslednica, se je poročila z drugim.

Poleg princeze Ingrid bi bila edina primerna žena za angleškega prestolonaslednika holandska princesa in obenem naslednica za holandski prestol, princesa Juliana. Toda princesa Juliana se najbrže ne bi hotela odpovedati holandskemu prestolu in v tem slučaju bi se moral angleški prestolonaslednik odreči angleškemu prestolu v prid svojemu bratu.

Poleg tega bi prišli v poštev še dve hčeri bivšega španskega kralja, princezi Kristina in Beatrice, toda tu so vmes verske zapreke, ker je angleški prestolonaslednik protestant, španski princezi pa katoličanki in poleg tega je še nevarnost bolezni krvavenja, kar je dedščina po angleški kraljici Viktoriji.

VELIK BOŽJI BLAGOSLOV

Riverside, Cal., 28. oktobra. — Mladi mehiški rancher Rodríguez je že enajstič delil cigare, kajti njegova 24 let stara žena mu je podarila štirinajstega otroka. Družina Rodríguez ima trikrat dvojčke. Mrs. Rodríguez je imela 13 let, ko sta se poročila v Mehiki.

VSE POKLICNE ARMADE V EVROPI NAJ BODO ODPRAVLJENE

PARIZ, Francija, 29. oktobra. — Po dolgotrajni in vroči debati glede francoske razorožitvene politike je poslanska zbornica danes zajutraj izrekla Herriotovemu kabinetu zaupnico. — Za zaupnico je bilo oddanih 430, proti nji pa samo dvajset glasov.

Seja se je vršila neprestano iz zvečernjega poldne. Višek je tvorila izjava ministrskega predsednika Herriota, da vsebuje franc. razorožitveni načrt predlog, da je treba vse poklicne evropske armade, kot je na primer nemški reichswehr, nadomestiti s sistemom kratkoročne vojaške prisilne službe. Ministrski predsednik je to izjavil, ko je zahteval večer od zbornice polnoč, da gre v Ženevo ter predloži francoski načrt razorožitveni konferenci.

V teku debate je poslanec Henri Franklin-Bouillon, ki razen v zadevah zunanje politike vedno glasuje z vlado, ostro napadel angleškega ministrskega predsednika Ramsay MacDonalda, nakar ga je Herriot odločno zavrnil.

Franklin-Bouillon je vzkliknil: Če bi bilo tako kot hoče MacDonald, bi prišla Francija kmalu pod nemški jarem.

V svojem govoru je rekel ministrski predsednik Herriot, da Francija nikakor ne bo dopustila, da bi se razorožitvena konferenca končala brez uspehov.

Novi francoski načrt je tako sestavljen, da bo Francija pridobila tisto, kar potrebuje, namreč prijatelje.

ZAhteve PRINCESE HELENE

Bivša kraljica zahteva bivališče na Romunskem. Hoče večkrat videti svojega sina. — Zahteva \$35,000 na leto.

Bukarešta, Romunska, 28. okt. Prejšnja romunska kraljica, princesa Helena, ki je prišla iz Londona, da obhaja rojstni dan svojega sina prestolonaslednika princa Mihaela, je ministrskemu predsedniku Maniu izročila celo vrsto zahtev, ki naj pomenijo vodilno smer za njeno razmerje in odnose z njenim sinom, ker se je leta 1928 ločila od svojega moža, kralja Karola II.

Prvič je zahtevala, da ji je dovoljeno, da večkrat vidi svojega sina. Drugič zahteva za seboj pravo, da sme živeti na Romunskem in tretjič zahteva, da se ji njen letni prispevek, ki je bil letos znižan za 22 odstotkov, zopet zviša na prejšnjo vsoto \$35,000.

Ministrski predsednik se je odpeljal na grad Sinaia, da se o tem posvetoje s kraljem. Kot se poroča, je ministrski predsednik Maniu povedal princesi Heleni, da bo o njenih zahtevah razpravljala vlada in ne kralj.

ZAROTA NA JAPONSKEM

Policija je odkrila zaroto proti dvema visokima uradnikoma. — Mladi častniki v zaroti.

Tokio, Japonska, 28. oktobra. Policija je v Osaki odkrila obsežno zaroto proti generalnemu guvernerju Koreje generalu Kazu-šige Ugaki in čvarju vladnega pečata, grofu Nobuaki Makino. Zarotniki so nameravali umoriti oba visoka uradnika. Zarota je bila odkrita po okrožnicah, katere so sprejeli mladi častniki in iz katerih je razvidno, da je bil določen umor obeh na velikih manevrih, katerih bi se bila udeležila.

General Ugaki, ki je star 69 let, je imel priti v Tokio koncem oktobra iz Seoula, glavnega mesta Koreje in pri zadnjem obisku v Tokio je bilo govoreno, da se ne bo več vrnil na svoje mesto, temveč, da mu bo poverjena naloga, da kot ministrski predsednik sestavi ministstvo. Japonska javnost je pričakovala, da bo sedanji ministrski predsednik admiral grof Makoto Saito zaradi proračuna podal svojo ostavko in bi na njegovo mesto stopil general Ugaki, ki je, dasi vojak, mnogo zmernejši v vojaški politiki kot sedanji vojni minister general Arak, ki spada med mlajše častnike in je pod vplivom vojaške stranke.

Odkar se je pričela japonska vojaška politika v Mandžuriji 18. septembra janskega leta, je bilo znano, da je bil general Ugaki nasproten japonski vojaški politiki, vsled česar si je nakopal sovraštvo mladih častnikov.

Grof Makino, ki je star 81 let in je bil že znanji minister, je bil večkrat določen, da bi bil umorjen. Ko je bil 15. maja umorjen ministrski predsednik Tsuboi Inukai, so zarotniki tudi bombardirali njegovo stanovanje, toda je ušel nepoškodovan. Tudi v prvi fašistovski zaroti v oktobru je bil med prvimi, ki je bil obsojen na smrt.

Veliki vojaški manevri so ravno sedaj v teku. Svoj višek bodo dosegli prvi teden v novembru, ko se jih bo udeležil cesar Hirohito v najvišjih vojaških častnikih. Najbrže je bilo nameravano umoriti Ugakija in Makimo ob tej priložnosti.

ADVERTISE
in "GLAS NARODA"

KRATKA DNEVNA ZGODBA

VOHUNSTVO V EVROPI

Nedavno sem se vrnil v Varšvo, kjer sem govoril z majorjem Bombovskim. Ta genialni častnik mi je bil namreč pri najinem srečanju v Berlinu obljubil, da mi bo razkazal veseljaško ponočno življenje v prestolnici svoje domovine. Zelo sem bil presenečen, ko mi je odprl vrata svojega stanovanja uniformiran orožnik, za katerim sta stala še dva oborožena stražnika. Zahtevali so od mene, naj vstopim in se izkažem, kdo sem. K sreči sem, čeprav sem po pokolenju Rus, prišast starega režima in je v diplomatskih krogih dobro poznano. Orožniki so pregledali moje listine, telefonirali so na glavni policijski urad ter obvestili istočasno francosko poslanstvo, kjer me osebno poznajo. Zdal se je, njih obnašanje spremeni. Vljudo so mi namignili, da sem prost in lahko odidem.

Presenečen sem vprašal: — Kaj pa se je prav za prav zgodilo? Kje je major Bombovski? Orožniški narednik mi je odvrnil: — Majorja Bombovskega so davno ustrelili.

Nato so me pomenljivo pogledali. Bilo je dovolj, vsa pojasnila so mi postala odveč. Postalo mi je jasno: poljski major Bombovski je bil izdajalec svoje vojske.

Pozneje sem zvedel podrobnosti njegove usmrtilve. Stara pesem: finančne težave; mlakavna ponudba; tuj denar za majhno indiskretno; tajen obisk v nekem tujem generalnem štabu; odkritje; aretacija; obsodba; strel...

Kot vohun je bil major Bombovski izvanredno neoprezen. Vrgel je vse mobilizacijske načrte poljske armade — kup dokumenov, zemljevidov in načrtov — v pepelnico torbice in se napotil z njo na rusko poslanstvo. Zanjli so ga v trenutku, ko je pozvonil pri vratih. Utrajiti ni mogel ničesar, dokaz je bil v njegovi ročni torbici. Odvedli so ga takoj v vojno ministrstvo, kjer so ga zaslišali, obsodili na smrt in ga justificirali...

Primer je tipičen. Odpira nam vpogled v nove povojne simptome. Dejala roka v roki s predvojnimi pukletimi vohuni in z rednimi izvestitelji moškega in ženskega spola, ki so v službi "inteligentnih" odelcev gotovih držav, tistih, ki so česa boji ali pa tistih, ki bi radi kaj inohle...

Dejanski je obžalovanja vredna ironija usode, da postajajo prav zdaj v času razorožitvenih konfe-

rene vohuni številnejši in aktivnejši in da delujejo mnogo živahnjeje kakor prejšnje čase. V tem riskantnem in opasnem poklicu vlada zdaj praveca "hausse".

Od časa do časa se izve iz časopisov, kaj se godi za kulisami. Reuter je v začetku julija poročal, da so v Parizu zajeli toliko poklicnih vohunov med njimi Bir Sna-ja, Liogierja, Mellerja in štiri druge. Francosko vojno ministrstvo dela poskuse z novo brezstrelno puško... Torej...

Aretirani vohuni pripadajo enemu izmed tistih novih tustov, ki se specializirajo v vohunstvo, kar delijo to druge organizacije, ki tihotapijo alkohol, tobak in manila. Ti vohunski trusti prevzamejo sleherni naloge, ki spada v njih poklic.

Britska tajna služba je imela že od začetka leta polne roke dela, da onemogoči posel tujih vohunov, ki so hoteli za vsako ceno vdreti v skrivnosti vojne mornarice, zračnega brodogradnje, vojske, diplomacije, državnih fin in itd. Angleži se o- blikno poslužujejo metode, da tak- še vohune naporno informirajo.

Posebno se danes čuvajo držav- ne tajne glede denarja, ki so prav- tako važne in tehtne kakor kakšna nova pogodba ali novo orožje. Ne- kemu velikemu mednarodnemu sin- dikatu spekulantom se je n. pr. po- sevilo, da si je preskrbel gotove podatke o politiki zlate valute an- gleške vlade. Nato je začela družba prodajati vrednote v sterlingih, ki so se gale v milijarde. Kakor zna- ro, je angleška vlada konec septem- bra 1931. opustila zlato veljavno. Sindikat, ki je bil o tem vnaprej po- pučen, je napravil nad 10 milio- nov angleških funtov čistega dobi-čka.

Tudi Nemčija ni prosta takšnih vohunskih oprezovalcev. N j i h vprašanja se glasijo takole: V ko- likem času se da nemška zrakoplo- va preustrojiti za vojne svrhe? — Kakšne množine in kakšnih stru- pov lahko proizvede nemška kemi- čna industrija? Koliko podmornice lahko zgradijo nemške ladjedelnice in v kolikem času? Kakšne kon- strukcijske skrivnosti vsebujejo takozvana žepna vojna letala? V Evropi so države, ki jim na od- govorih na ta vprašanja ležeče mogo.

Predemio k industrijskim vohun- om, katerih trenutno mrgoli v Ru- siji. Ta neskončna dežela — lah- ko bi rekli: svet — trdi čisto od- kritje in javno, da zmore evropski kapitalizem s svojo petletko po- polnoma uničiti. Bodočnost Rusije zavisi izključno od njegovega go- spodarskega razvoja. Rdeči mogot- ci se si tega popolnoma svesti. Za- to so ruske tvornice, ruski rudniki najstrožje zastraženi. Na vohune pazi- jo v Rusiji prav tako kakor pri angleški mornarici ali na o- prezovalce v francoskem obramb- nem pasu na vzhodni meji. Vsak- teden ustrelilo povprečno štiri in- dustrijske vohune. Nedavno so v

enem samem tednu zajeli in po- strelili 23 vohunov, ki so bili veči- noma v angleški, nemški, franc- ski, japonski in ameriški službi...

Sovjetska Rusija je za vohune dožela pravecata strahu in gro- ze. Povsod se tare tajnih policistov in agentov protivohunskega urada. Poleg tega manjkajo v Rusiji to- rišča tujih naselbin, ki jih najde- mo v drugih evropskih deželah in ki pomenijo za vohuna idealno skrivališče. V ruskem vnunjem mi- nistrstvu podvržejo potni list vsake- ga takšnega inteligentnega urad- nika najstrožji preiskavi in kar se ne poizve tam, prinese v slučaju potrebe na dan strašna G. P. U.

Na Poljskem živi mnogo ljudi, ki obvladajo ruščino tako vzorno, da se s ponarejenimi listinami lah- ko izdajajo za Ruse. Poljska vo- hunska služba je poslal svoje agen- te že pred leti čez rusko mejo in skoraj nikogar niso tam zaseli in ujeli. Nenadoma pa se je položaj spremenil. Polovili so agente dru- gega za drugim in jih postrelili.

Vodje vohunske službe so bili ob- upani. Ali so imeli izdajalec v svo- ji lastni sredini? Opazno so sli- la delo. Slednjič so ugotovili, da sta se redno obiskovala neki sta- bi častnik in plesalka Majewska. Kaj se je skrivalo za tem znanjem? Ljubezni! Začeli so častnika nad- zirati. Nekega večera je zazvonil na mizi voditelja vohunske službe telefon: Majewska je pravkar an- glezela z avtomobilom proti meji... Takoj so bili o tem obveščeni ob- nejni organi, ki so dobili potrebna navodila. V Gdansk je čakal Ma- jewski sovjetski agent — zaman. Plesalka je postala predzrna. Pri- nje se je našel spisek vseh polj- skih vohunov v Rusiji. Dva dneva pozneje so zakopali njeno prestre- ljeno truplo v grob za izdajice in 24 ur pozneje je doletela ista no- da štabnega častnika...

Na Poljskem, v Romuniji, v Če- škoslovaški in v drugih evropskih deželah se prijeti vohuni listrelijo ali obsejo. V Angliji, Franciji, Nemčiji in Ameriki jih zapro in iz- ženajo iz dežele. Časniki a tem le- kaj maliga poročajo ali pa celo takšnih dogodkov niti ne zabele- žijo. Pred vojno je imela vsaka dr- žava enega ali dva sosedla, pred- katerima se je morala čuvati. Danes so nekatere države primorane pa- ziti na dvanajst in še več malih so- sedov. Samo v Berlinu obstoji 17 različnih vohunskih organizacij. V Parizu jih je 21, v Varšavi 13. Vse- to priča, kako velika je danes ne- zaupljivost v svetu.

V francoskem poslanstvu v Ber- linu so imeli starega ruskega ge- neralja, ki je pripadal v boljših časih pariškem diplomatskem kro- gu. Opravljal je posle zaupnika in vratarja in njegova naloga je bila med drugim sprejemati zavoje. Ne- kega dne je pričakoval vojaški a- taš pošiljko, ki je bila mnogo pre- dragocena, da bi jo bil zaupal o- bičajnemu poštnemu prometu. Ča- kal je zaman. Slednjič je pozval

NOVI FRANCOOSKI VELKAN SE BO IMENOVAL "NORMANDIE".

Prihodnji parniki bodo imeli imena francoskih provinc.

Ministrstvo za trgovsko mor- narico je določilo, da se bo novi 70.000-tonski parnik, ki bo danes splovljen v St. Nazaire ladjedel- nice, imenoval "Normandie". Do- sedaj je bil parnik v gradnji znan pod imenom T-6. Sprva se je do- mevalo, da bo dobil ime po pokojnem predsedniku Doumeru, toda vdova usmrčenega predse- dnika je želela, da bi se imenoval po njem drugi parnik, ki bo vr-

šil potniško službo z Indokino, kajti M. Doumer je bil kolonijal- ni governor Indokine.

Parnik "Normandie" bo začel voziti med Havre in New Yorkom spomladi leta 1934. Imel bo stro- je, ki bodo proizvajali 160.000 konjskih sil ter bo vozil z nagli- co 30 vozlov na uro. Parnik bo, tehtal sedemkrat in pol več kot tehta Eiffelov stolp in bo daljši

kot je stolp visok. Na njem bo prostora za 2170 potnikov. Dol- go skoro tisoč čevljev ter bo imel od 60.000 do 73.000 gross ton.

Parnik "Normandie" bo odvezel White Star parniku "Majestic" naslov največje ladje.

Za Normandie in Majesticom se vrste po velikosti: Berengaria, Bremen, Rex, Europa in Lovia- than.

KOLIKO NAS JE NA SVETU?

Vprašanje o številu ljudi je staro kakor človeštvo samo, toda znanost nam strože s kolikor toli- ko točnimi podatki šele malo ča- sa. Oficialna ljudska štetja se vrši- jo namreč šele od prve polovice prejšnjega stoletja. Sicer so pre- števali ljudi že v starem in sred- nem veku, toda le v posameznih ozemljih (Egipt, Palestina, Rim) in mestih. Ta štetja so upoštevala tudi le število orožja ali davkov sposobnih oseb. Rezultati, tudi če bi se bili ohranili, bi nam dali le nezanemljivo oporo o številu ljudi pred 1000 in več leti.

Kako netočno je bila znanost po- nena o številu ljudi še da srede 19. stol. nam kažejo podatki, ki jim je dejala do tistega časa, 1787, so domnevali, da obljudoje zemlja 1000 milijonov ljudi, 1800 l. 900 milijonov, 1833. l. 872 milijonov, 1858. l. 1288 milijonov, 1865. l. pa 1220 milijonov. Število bi po teh podatkih torej zdaj padalo, zdaj se dvigalo — mi pa vemo, da šte- vile ljudi že stoletja stalno nara- šča. Najnovejše ugotovitve trdijo, da je bilo okrog leta 1800, kakšnih 660 milijonov ljudi. 1870. že dva- krat toliko in še pred koncem sto- letja za poldrugo milijardo. Danes pa je po najnovejših podatkih Dr- štva narodov že dosti več nego dve milijardi ljudi.

V vojnem in prvem povojnem času sta cvirali porast svetovna vojna in epidemije hripe (1918.—1919.), zlasti v Evropi. Pri tem je padlo število porodov. Tako je v letih 1914. do 1920. izostalo za pri- lno 1000 milijonov ljudi. Po statističnih podatkih narašča v Ev- ropi slovansko pleme najmočnejše

in ima največje število porodov, ve- liko manjši in celo deloma nezna- ten je presežek rojstev v roman- skih in germanskih deželah, kjer pa pada zaradi izboljšanih higien- skih razmer umrljivost. Med upo- števanimi 49 državami v poročilu Društva narodov ima Katarika največje število rojstev, namreč 24,2 odst. oziroma na 100 ljudi pri- de letno 24,2 živorojenec. Rusija je z evropskim delom na 6. mestu (22 odst.), Poljska na 14. (15,3 odst.), Nemčija na 42 (5,4 odst.). Francija pa je imela 1929. pred- zadnje mesto in 0,3 odst. Med tem se je število njenih rojstev precej povečalo.

Največja celina Azija, šteje po zadnjih podatkih 1070 milijonov ljudi, to je polovico. Evropa kas- tina četrtno (okrog 500 milijonov), obe Ameriki, ki merita malo manj nego Azija, šteta 250 milijonov ljudi. Afrika 150 milijonov. Av- straliji, ki je malenkost manjša od Evrope, pa 10 milijonov. Najbolj gosto naseljeni žive ljudje v Sred- nji in Holandski Indiji. Vzhodni Aziji s predležnim otocjem, Ev- ropi in vzhodnih Zedinjenih drža- vah. V Južni Aziji živi okrog 440 milijonov ljudi in to samo v Srednji Indiji 370 milijonov. O- zgozina Kitajska šteje 450 milio- nov ljudi, mala Japonska pa 64 milijonov. V treh treh koncentracij- skih ozemljih obsega Azija že o- krog 950 milijonov ljudi, to je sko-

raj polovico vsega svetovnega pre- bivalstva.

Evropa je silno gosto naseljena, a pri tem je treba še upoštevati, da je v zadnjih sto letih v izselje- vanjem oddala preko 50 milijonov ljudi. Novemu svetu. Vzhod Zedi- njenih držav šteje 80 do 90 milio- ne ljudi.

NAJMODERNEJŠA KNJIZNI- CA V PARIZU

V Fessardovi ulici v Parizu, sredi obljude četrte Bellevile, so zgradili knjižnico v najmodernejšem tipu, ki bo dostopna vsako- mur brez odškodnine in formalno- sti. Poslopje je posnetek ameriških knjižnic, kar se tiče oprave in raz- svetljave kakor tudi urejenosti in katalogizacije knjig. Poslopje je zgradil arhitekt Gantier in sestoji iz podprilčja s čitalno dvorano, prilličja s študijsko dvorano in pr- vega nadstropja za mladinsko knji- žnico, ki je opremljena s minia- turnim mobilijarom. Tu bodo za maleke prirejali tudi bralne ure, in sicer izmenoma z zabavnimi in poučnim štvom.

Osojbe sestoji iz samih absolven- tov francoskoameriške knjižniške šole v Parizu, ki je v zvezi z ame- riško knjižarno, kajti nameščenci knjižnice bi morali imeti vsi posebno izoblastost, predvsem v psihološkem in pedagoškem ozi- ru. Obiskovalcem bo torej omogo- čeno pregledovati knjige in časo- pise v najugodnejših okoliščinah, in si jih bodo tudi lahko izposoja- li. Knjižnica je ustanovila pariška občina in je prva v celi vrsti dru- gih, ki bodo na Francoskem šle- dila po njej, ki ga je izrekel Car- negie, eden največjih iniciatorjev ljudskih knjižnic.

"Najnučinkovitejša" človeška or- ganizacija, največja prednost člo- veške družbe je ta, da napravi do- stopne vsem ljudem zaklade sve- ta, ki tičijo v knjigah."

FRANK'S CHICORY

NAPRAVI KAVO BOLJŠO!

Dobi se v groceri- jah

HEINR. FRANK SOHN

ALI STE TRUDNI ZJU- TRAJ KO VSTANETE?

Ako ste tedaj bi morali rabiti dobro, učinkovito toniko, katere bi vam uredila tek do jedi in boljšo prebavo, a čimer bi ne pridobili samo slasti do jedi, ampak bi vam ista tudi več koristila. Zama- niti zdravnik-specialist je izbral pravi recept sestave dragocenih zdravil, ka- tera pomagajo naravi vrniti normalno in mirno stanje, ki je vredno življenja. Ta recept je SNU-TOX, in se pod- jurnim prodaja v lekarnah. Enome- setno zdraviljenje stane en dolar. Ako- vna po ukletju v roku 28 dni ne zado- volji, ne vam vaš denar povrne.

(Adv.)

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIKREDITI

VESELICE, ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

CENA

DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIZANA

Angleško-slovensko Berilo

(ENGLISH-SLOVENE TRANSL.)

\$2.

Kupite ga pri

KNJIGARNI "GLAS NARODA"

216 West 18th Street, New York City

Božični prazniki so pred vrati

Letos ne bodo tako veseli kot so bili prejšnja leta, toda sleherni jih bo praznoval v spominih na staro domovino.

Nikdar ni spomin na domovino in na svojce tako jasen in svetel kot v božičnem času.

Pa tudi naši domači o Božiču nestrpnost ča- kajo pisma iz Amerike

Veseli so pozdravov in voščil, najbolj jih pa razveseli denarna pošiljatev.

DINARJI SO SEDAJ POCENI

Pošljite božična darila v obliki denar- ne nakaznice s posredovanjem

Metropolitan Travel Bureau (Frank Sakser)

216 West 18th Street New York, N. Y.

Vsakovrstne KNJIGE

POUČNE KNJIGE POVESTI in ROMANI SPISI ZA MLADINO

se dobi pri

"GLAS NARODA"

216 W. 18th Street New York, N. Y.

POPOLEN CENIK JE PRIOBČEN V TEM LISTU VSAKI TEDEN

